

Opgave 1

Wie betaalt het gratis downloaden?

uit een weblog (juni 2010):

Popmuzikant Erwin Radjinder: "Iedereen roept dat gratis downloaden van muziek gewoon moet kunnen, maar wij proberen cd's te verkopen om te kunnen eten. Muzikanten als ik kunnen tegenwoordig niet meer leven van de inkomsten uit auteursrechten. Intussen klagen bezoekers van concerten over de hoge entreprijzen: tja, wat wil je met al dat meeliftgedrag van internetgebruikers!"

Auteursrechten vormen voor muzikanten een belangrijke bron van inkomen. Deze rechten zijn gekoppeld aan de verkoop van cd's en aan het aantal keren dat hun muziektitels worden gedraaid op de radio. Door het gratis downloaden van muziektitels door consumenten missen de uitvoerende muzikanten een deel van hun inkomsten uit auteursrechten.

- 2p **1** Leg uit dat het gratis downloaden door consumenten van muziektitels gezien kan worden als meeliftgedrag.
- 2p **2** Leg uit dat door het gratis downloaden het aanbod van nieuwe muziektitels zou kunnen dalen.

Medio 2010 kwam de Kamercommissie auteursrecht met een voorstel: "Verbied het gratis downloaden door consumenten van muziektitels, zoals dat al gebeurt in andere landen van de Europese Unie. Consumenten die het downloadverbod overtreden, kunnen door de provider afgesloten worden van toegang tot het internet."

De Consumentenbond beweert: "Gratis downloaden verhoogt de welvaart: per saldo neemt op de markt voor muziektitels het totaal van consumenten- en producentensurplus toe. Dat heeft een onderzoek aangetoond." Zie ook bron 1. De Consumentenbond komt met een alternatief voorstel: bron 2. Een aantal consumenten reageert hierop via een weblog: bron 3.

Gebruik bron 1.

- 3p **3** Laat met behulp van een berekening zien hoe de bewering van de Consumentenbond onderbouwd kan worden.

Gebruik bron 2 en bron 3 bij de vragen 4 en 5.

- 2p **4** Geef de argumentatie bij de reactie van Petra12 op het voorstel van de Consumentenbond.
- 2p **5** Gaat Atilla22 uit van een prijselastische of van een prijsinelastische vraag naar zijn mp3-spelers? Verklaar het antwoord.

bron 1 uit een onderzoeksrapport

Uit het onderzoek naar de economische effecten van het gratis downloaden komen de volgende schattingen op jaarbasis:

- in 2009 hebben Nederlanders 1,5 miljard muziektitels gratis gedownload. De gemiddelde betalingsbereidheid voor deze muziektitels bedraagt € 0,12 per titel;
- als gevolg hiervan zijn de winkerverkopen van muziektitels afgenomen, waardoor het consumentensurplus naar schatting is gedaald met 60 miljoen euro;
- en als gevolg is voor de muziekindustrie, de producent van de muziektitels, het producentensurplus naar schatting gedaald met 100 miljoen euro.

Conclusie: gratis downloaden verhoogt de welvaart.

bron 2 alternatief voorstel van de Consumentenbond

De Consumentenbond pleit, samen met de muziekindustrie, voor een heffing van vijf euro op alle digitale apparatuur, van mp3/4-spelers tot laptops, die kan worden gebruikt om van internet muziek op te nemen en af te spelen. De opbrengst van deze heffing gaat naar de Stichting ThuisKopie. Deze stichting zorgt voor de verdeling van dit geld over de verschillende rechthebbende partijen in de muziekindustrie. Vertegenwoordigers van consumenten en producenten hebben afgesproken dat de Stichting ThuisKopie per jaar minimaal 30 miljoen euro moet ontvangen.

bron 3 enkele reacties op het voorstel van de Consumentenbond

- Petra12 op 18 juni 2010:
“En als je nooit iets gratis downloadt, maar netjes cd’s in de winkel koopt en die op je eigen apparatuur afspeelt, dan betaal je dubbel!”
- Atilla22 op 8 juli 2010:
“Een slecht plan! Ik heb een elektronikawinkel en verkoop mp3-spelers voor veertig euro per stuk. Als ik die voorgestelde heffing volledig doorbereken in de prijs, verwacht ik dat mijn omzet inclusief heffing zal afnemen.”